

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ІСТОРІЯ»**

(редакція від 08 червня 2021 р.)

**другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 032 Історія та археологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки
Кваліфікація: Магістр історії та археології**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

Кам'янець-Подільського національного
університету імені Івана Огієнка

08 червня 2021 року, протокол № 7

Голова вченої ради

С. А. Копилов

Освітня програма вводиться в дію
з 01 вересня 2021 року

(наказ ректора від 10.06.2021 р. № 76-ОД)

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
змін до освітньо-професійної програми
«Історія»

1. Рада із науково-методичної роботи та забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Університету: протокол № 7 від 07 червня 2021 р.

Співголова Ради із науково-методичної роботи і забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Університету

В. В. Кобильник В. В. Кобильник

2. Навчально-методичний центр забезпечення якості освіти:

Керівник навчально-методичного центру

забезпечення якості освіти Г. В. Бесарабчук Г. В. Бесарабчук

07 червня 2021 р.

3. Вчена рада історичного факультету

Протокол № 6 від 04 червня 2021 р.

Голова вченої ради А. Л. Глушковецький А. Л. Глушковецький

4. Науково-методична рада історичного факультету

Протокол № 10 від 04 червня 2021 р.

Голова науково-методичної ради В. С. Степанков В. С. Степанков

5. Декан історичного факультету

Декан факультету А. Л. Глушковецький А. Л. Глушковецький

6. Кафедра історії України

Протокол № 9 від 03 червня 2021 р.

Завідувач кафедри А. Г. Філішок А. Г. Філішок

Розробники:

1. Керівник проєктної групи: **Комарніцький Олександр Борисович** – професор кафедри історії України, доктор історичних наук, доцент

Члени проєктної групи:

2. **Філінюк Анатолій Григорович** – завідувач, професор кафедри історії України, доктор історичних наук, професор
3. **Газін Володимир Володимирович** – доцент кафедри історії України, доктор історичних наук, доцент
4. **Боровець Іван Іванович** – доцент кафедри всесвітньої історії, кандидат історичних наук, доцент

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму розроблено проектною групою у складі:

1. **Комарніцький Олександр Борисович** – професор кафедри історії України, доктор історичних наук, доцент (керівник проектної групи).
2. **Філінюк Анатолій Григорович** – завідувач, професор кафедри історії України, доктор історичних наук, професор.
3. **Газін Володимир Володимирович** – доцент кафедри історії України, доктор історичних наук, доцент.
4. **Боровець Іван Іванович** – доцент кафедри всесвітньої історії, кандидат історичних наук, доцент.

Освітньо-професійну програму розроблено на основі стандарту вищої освіти України за спеціальністю 032 «Історія та археологія» для другого (магістерського) рівня (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 31.05.2021 р. №603).

Рецензенти:

1. **Ткач Сергій Анатолійович** – директор Хмельницької спеціалізованої середньої ЗОШ I-III ступенів № 6 з поглибленим вивченням німецької мови;
2. **Заремба Олександр Олександрович** – директор Кам'янець-Подільського державного музею-заповідника.

**1. Профіль освітньо-професійної програми Історія
зі спеціальності 032 Історія та археологія**

1 - Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	<i>Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Історичний факультет</i>
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	<i>Ступінь вищої освіти: магістр. Кваліфікація: магістр історії та археології</i>
Офіційна назва освітньо-професійної програми	<i>«Історія»</i>
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	<i>Тип диплому одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці</i>
Наявність акредитації	<i>Сертифікат про акредитацію спеціальності НД 2384432, дійсний до 01.07.2024 р.</i>
Цикл/рівень	<i>Другий (магістерський) рівень, НРК України – 7 рівень, EQF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл</i>
Передумови	<i>Наявність освітнього ступеня «бакалавр»</i>
Мова(и) викладання	<i>Українська</i>
Термін дії освітньо-професійної програми	<i>до 01.07.2024 р.</i>
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	<i>http://kpmi.edu.ua/opp/</i>

2 - Мета освітньо-професійної програми

ОПП має на меті забезпечення поглибленої підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки, які володіють глибокими науково-теоретичними знаннями, уміннями, практичними навичками в галузі історії та археології, що спрямовані на оволодіння студентами методологією наукової діяльності, навичок науково-дослідницького, проектного та інноваційного характеру, підготовку до навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

3 - Характеристика освітньо-професійної програми

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність)</p>	<p><i>Галузь знань: 03 Гуманітарні науки</i> <i>Спеціальність: 032 Історія та археологія</i> <i>Об'єкт вивчення: минуле людства, зокрема, України та інших країн, в усіх його проявах.</i> <i>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології.</i> <i>Теоретичний зміст предметної галузі система наукових теорій, концепцій, гіпотез, принципів, категорій, методів, понять, які використовуються в процесі історичного пізнання минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому вимірах.</i> <i>Методи, методики і технології: загальнонаукові і спеціальні наукові методи, які застосовуються під час здійснення історичних та археологічних досліджень, а також методики і технології, які використовуються для вивчення, збереження та використання пам'яток археології, історії і культури.</i> <i>Інструменти та обладнання: спеціалізоване інформаційно-комунікаційне та мультимедійне обладнання; автоматизовані електронні архіви та бібліотечно-інформаційні системи; цифрові інструменти опрацювання текстової та графічної інформації.</i></p>
<p>Орієнтація освітньо-професійної програми</p>	<p><i>Програма ґрунтується на наукових та практичних досягненнях в сфері історії, орієнтує на відповідність фаху спеціальності, в межах якої можлива подальша професійна та наукова кар'єри. Дослідницька лінія є науково орієнтована, викладацька лінія є практично орієнтована.</i></p>
<p>Основний фокус освітньо-професійної програми</p>	<p><i>Загальна освіта. Акцент на дослідженні історично-цивілізаційного розвитку народів світу, зокрема, етніонаціональних, ідентифікаційних, міграційних, державотворчих процесів, суспільно-політичних, економічних трансформацій.</i> <i>Ключові слова: історія, історичне дослідження, методи історичного пізнання, археологія, історична культура, історична політика.</i></p>
<p>Особливості програми</p>	<p><i>Опанування методології студіювання історичних джерел, історичної експертизи, набуття практичних навичок використання цифрових інструментів і технологій в історичних та археологічних дослідженнях, використання у процесі навчання матеріалів археологічної лабораторії і навчальної лабораторії «Дидактика історії», фондів відділу рідкісних видань бібліотеки університету, проходження двох виробничих практик (науково-дослідної в архіві і педагогічної асистентської). До реалізації ОПП залучаються провідні фахівці Інституту історії НАН України та інших наукових інституцій України. Значна увага приділяється науковим дослідженням: участь студентів у міжнародних і всеукраїнських наукових конкурсах, олімпіадах, конференціях.</i></p>

4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
Придатність до працевлаштування	<p><i>Магістр історії та археології може працювати в науковій, організаційно-управлінській та освітній галузях; на викладацьких та інших посадах у закладах вищої освіти; в аналітично-інформаційних інституціях тощо.</i></p> <p><i>Згідно з Національним класифікатором України (Класифікатор професій ДК 003:2010), фахівці, які здобули вищу освіту за освітньо-професійною програмою «Історія» можуть проводити професійну діяльність:</i></p> <p><i>2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів</i></p> <p><i>2431 Професіонали в галузі архівної справи, зберігання музейних та бібліотечних фондів</i></p> <p><i>2431.1 Наукові співробітники (архівна справа, музеєзнавство)</i></p> <p><i>2431.2 Архіваріуси та зберігачі у музеях та бібліотеках</i></p> <p><i>2442 Професіонали в галузі археографії, археології, географії, кримінології, палеографії та соціології</i></p> <p><i>2442.1 Наукові співробітники (археографія, археологія, географія, кримінологія, палеографія, соціологія)</i></p> <p><i>2442.2 Археографи, археологи, географи, кримінологи, палеографи та соціологи</i></p> <p><i>2443 Професіонали в галузі філософії, історії та політології</i></p> <p><i>2443.1 Наукові співробітники (філософія, історія, політологія).</i></p>	
Академічні права випускників	<p><i>Мають право продовжити навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.</i></p>	
5 – Викладання та оцінювання		
Викладання та навчання	<p><i>Студентоцентроване навчання, організація самостійної та індивідуальної роботи, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через практику тощо. Освітній процес здійснюється у формах лекцій, семінарських і практичних занять. Передбачене використання інтерактивних методик навчання, самостійна робота на основі підручників і конспектів лекцій, консультації з викладачами, самостійне виконання дослідницьких завдань під керівництвом викладача. Обов'язково передбачена практична підготовка, написання дипломних проектів.</i></p>	
Оцінювання	<p><i>Рейтингова система оцінювання здобувачів вищої освіти, що передбачає оцінювання за усі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності (поточний, підсумковий контроль); презентації, проектна робота, модульні контрольні роботи, тестування, заліки, екзамени, кваліфікаційна робота тощо.</i></p>	
6 - Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність	<p><i>Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в галузі історії та археології.</i></p>	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01	<i>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</i>

	ЗК 02	Здатність працювати автономно.
	ЗК 03	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК 04	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
	ЗК 05	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
	ЗК 06	Здатність працювати в міжнародному контексті.
	ЗК 07	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
	ЗК 08	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
	ЗК 09	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК 10	Проводити наукові дослідження на засадах академічної доброчесності.
	ЗК 11	Здатність застосовувати психолого-педагогічні знання в професійній діяльності.
Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)	СК 01	Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.
	СК 02	Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.
	СК 03	Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.
	СК 04	Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.
	СК 05	Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проекти.
	СК 06	Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.
	СК 07	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.

	СК 08	Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.
	СК 09	Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології
	СК 10	Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.
	СК 11	Здатність виявляти характерні риси організаційного оформлення та функціонування інституту влади Української держави XVII ст.
	СК 12	Усвідомлення значення історичної пам'яті як соціокультурного феномену.
Прогнозовані результати навчання (ПРН)	ПРН 01	Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.
	ПРН 02	Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.
	ПРН 03	Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проекти з урахуванням сучасних методологічних підходів.
	ПРН 04	Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проектів.
	ПРН 05	Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.
	ПРН 06	Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.
	ПРН 07	Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
	ПРН 08	Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.

ПРН 09	Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.
ПРН 10	Аналізувати процес становлення інституту влади в Україні XVII ст. у контексті тогочасної європейської практики.
ПРН 11	Здійснювати цілеспрямовану роботу із формування загальнонаціональної моделі історичної пам'яті, на основі об'єктивного висвітлення історичного минулого України.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<i>Реалізація освітньо-професійної програми забезпечується професорсько-викладацьким складом історичного факультету (загалом – 32 штатними працівниками трьох фахових кафедр, зокрема, 9 докторами наук, професорами, 21 кандидатом наук, доцентом) із залученням провідних фахівців Інституту історії НАН України та інших наукових інституцій України. Серед них – Смолій В.А., директор Інституту історії НАН України, академік НАН України, доктор історичних наук, професор; Брехуненко В.А., завідувач відділу актової археографії Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського, доктор історичних наук, професор; Лисенко О.С., завідувач відділу історії України періоду Другої світової війни Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук, професор; Степанков В.С., доктор історичних наук, професор; Філінюк А.Г., доктор історичних наук, професор; Федьков О.М., доктор історичних наук, професор; Комарніцький О.Б., доктор історичних наук, доцент та ін.</i>
Матеріально-технічне забезпечення	<i>Навчальні аудиторії, науково-дослідна археологічна лабораторія, навчальна лабораторія «Дидактика історії», навчальна лабораторія комп'ютерної техніки, бібліотека, у т.ч. відділ рідкісних видань, гуртожиток, харчоблок.</i>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<i>Навчальні, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти, організації виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань, MOODLE, електронні ресурси бібліотеки.</i>

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	
Міжнародна кредитна мобільність	<i>Участь у програмі Erasmus+ напрямком KA1 (Католицький університет, м. Ружомберок, Словаччина) (меморандум про співпрацю підписано 01.03.2019 р.); Університет Sapienza (м. Рим, Італійська республіка).</i>

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік освітніх компонентів освітньо-професійної програми

Таблиця 1

Шифр за ОПП	Освітні компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС / навчальних годин	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
1.1. Нормативні навчальні дисципліни			
Освітні компоненти загальної підготовки			
ООК 01	Методика і академічна доброчесність наукових досліджень з історії та археології	3/90	залік
ООК 02	Педагогіка та психологія вищої школи	3/90	залік
ООК 03	Мультикультуралізм сучасного світу	3/90	залік
ООК 04	Іноземна мова	4/120	залік
Освітні компоненти професійної підготовки			
ООК 05	Історіографія всесвітньої історії	4/120	екзамен
ООК 06	Українська історіографія	4/120	екзамен
ООК 07	Методика викладання історичних дисциплін в закладах вищої освіти	4/120	екзамен
ООК 08	Теорія і методологія історії	4,5/135	екзамен
ООК 09	Студіювання історичних джерел	3/90	залік
ООК 10	Актуальні проблеми археологічних досліджень	3/90	залік
ООК 11	Історична пам'ять як наукова та суспільна сфера	3/90	залік
ООК 12	Український політичний проект XVII ст.: становлення інституту влади (європейський вимір)	3/90	екзамен
ООК 13	Основні проблеми світового і українського джерелознавства та археографії	3/90	екзамен
ООК 14	Цифрові інструменти і технології в історичних та археологічних дослідженнях	3/90	залік
ООК 15	Історична експертиза: сучасні підходи і методи	3/90	екзамен
ООК 16	Практика:		
ООК 16.01	виробнича науково-дослідна практика в архіві	3/90	д. залік
ООК 16.02	виробнича педагогічна асистентська практика	3/90	д. залік
ООК 17	Кваліфікаційна робота	9/270	
ООК 18	Атестація	1,5/45	

2. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
Освітні компоненти за вибором здобувачів вищої освіти			
ВОК 01	Дисципліна 1	3/90	залік
ВОК 02	Дисципліна 2	4/120	залік
ВОК 03	Дисципліна 3	4/120	залік
ВОК 04	Дисципліна 4	4/120	залік
ВОК 05	Дисципліна 5	4/120	залік
ВОК 06	Дисципліна 6	4/120	залік
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН І КРЕДИТІВ ЄКТС ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА		90/2700	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

1 курс		2 курс
Формування загальних компетентностей		
Методика і академічна доброчесність наукових досліджень з історії та археології 3 кред.		
Педагогіка та психологія вищої школи 3 кред.		
	Мультикультуралізм сучасного світу 3 кред.	
Іноземна мова. 2 кред.	Іноземна мова. 2 кред.	
	Історіографія всесвітньої історії 4 кред.	
Українська історіографія 4 кред.		
		Методика викладання історичних дисциплін в закладах вищої освіти 4 кред.
	Теорія та методологія історії 4,5 кред.	
Студіювання історичних джерел 3 кред.		
Актуальні проблеми археологічних досліджень 3 кред.		
Історична пам'ять як наукова та суспільна сфера 3 кред.		
Український політичний проект XVII ст.: становлення інституту влади (європейський вимір) 3 кред.		
	Основні проблеми світового і українського джерелознавства та археографії 3 кред.	
		Цифрові інструменти і технології в історичних та археологічних дослідженнях 3 кред.
		Історична експертиза: сучасні підходи і методи 3 кред.
	Дисципліна 1	

	3 кред.	
	Дисципліна 2 4 кред.	
	Дисципліна 3 4 кред.	
	Дисципліна 4 4 кред.	
		Дисципліна 5 4 кред.
		Дисципліна 6 4 кред.
Практика		
	Виробнича науково-дослідна практика в архіві 3 кред.	
		Виробнича педагогічна асистентська практика 3 кред.
Кваліфікаційна робота. 9 кред.		
Атестація 1,5 кред.		

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	<i>Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.</i>
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<i>Кваліфікаційна роботи має передбачати розв'язання складної задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології. Кваліфікаційна робота повинна відповідати принципам академічної доброчесності, не повинна містити плагіату, фабрикації, фальсифікації. Кваліфікаційна робота оприлюднена на офіційному вебсайті університету в інституційному репозитарії.</i>
Вимоги до публічного захисту	<i>Атестація здійснюється відкрито як публічна презентація кваліфікаційної роботи, на якій можуть бути присутні представники інших закладів вищої освіти та/або роботодавці (стейкхолдери).</i>

			+				
+	+						
					+		
+				+			
		+		+			
			+			+	
			+				+
			+	+			
	+	+	+	+			
			+				
					+		
	+		+				
	+		+				
			+				
					+		
	+		+	+			
ПРH 04							
ПРH 05							
ПРH 06							
ПРH 07							
ПРH 08							
ПРH 09							
ПРH 10							
ПРH 11							